

[Početna Stranica](#) > ... > [Vaša Prava](#) > [Temeljna Prava](#) > Poslovanje i ljudska prava

Poslovanje i ljudska prava

Poslovne aktivnosti koje bi mogle imati negativan učinak na ljudska prava na svjetskoj razini te odgovor EU-a.

Poslovne aktivnosti pokretač su gospodarstva s obzirom na to da otvaranjem radnih mjesta i pružanjem robe i usluga pridonose gospodarskom i društvenom razvoju. Međutim, one istodobno mogu negativno utjecati na ljudska prava, uključujući u pitanjima povezanim s okolišem, radnom snagom i društvom.

Konkretno, poduzeća (svojim aktivnostima ili propustima odnosno aktivnostima ili propustima svojih lanaca opskrbe) mogu negativno utjecati na cijeli niz međunarodno priznatih ljudskih prava, koja se među ostalim odnose na:

- građanska i politička prava
- gospodarska i kulturna prava
- jednakost i nediskriminaciju
- prava djeteta
- slobodu izražavanja
- zaštitu podataka
- pravo na pošteno suđenje
- prava povezana s okolišem i održivost
- radnička prava
- prava na zdravstvenu zaštitu
- prava zaštite potrošača.

Kako bi osigurali pozitivan doprinos poduzeća te spriječili njihov negativni utjecaj, Ujedinjeni narodi (UN), Međunarodna organizacija rada (MOR) i Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) utvrdili su očekivani pristup odgovornom poslovanju na svjetskoj razini.

Konkretno:

[Vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima](#) iz 2011. prvi su međunarodno dogovoreni standardi za sprječavanje i otklanjanje rizika kojima su izložena ljudska prava povezana s poslovnim aktivnostima.

Smjernice OECD-a donesene 1976. i [ažurirane 2011.](#) uključuju poglavlje o ljudskim pravima, koje je usklađeno s vodećim načelima o poslovanju i ljudskim pravima.

[Trostrana deklaracija MOR-a o načelima](#) za multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku ažurirana je 2017. kako bi se obuhvatili novi standardi rada te upućivanja na vodeća načela o poslovanju i ljudskim pravima i na Program održivog razvoja do 2030.

Osim toga, Vijeće Europe 2016. donijelo je [Preporuku o poslovanju i ljudskim pravima](#) usmjerenu na omogućavanje pristupa pravnom lijeku, uz poseban naglasak na potrebe za dodatnom zaštitom radnika, djece, autohtonih naroda i branitelja ljudskih prava.

Kad je riječ o pristupu pravnom lijeku, u vodećim načelima o poslovanju i ljudskim pravima navodi se da se od zemalja očekuje da poduzmu odgovarajuće korake kako bi osigurale pristup djelotvornom pravnom lijeku osobama čija su ljudska prava povrijeđena uslijed poslovnih aktivnosti. To se može ostvariti s pomoću

pravosudnih, upravnih, zakonodavnih i drugih odgovarajućih sredstava. U vodećim načelima o poslovanju i ljudskim pravima navodi se i da se od društava koja su svojim aktivnostima prouzročila negativan utjecaj ili pridonijela negativnom utjecaju očekuje da otklone taj problem pravnim lijekom.

Odgovor EU-a

[Povelja Europske unije o temeljnim pravima](#) uključuje nekoliko relevantnih pravila, kao što su ona koja se odnose na:

- zabranu ropstva i prisilnog rada (članak 5.)
- slobodu poduzetništva (članak 16.)
- nediskriminaciju (članak 21.)
- prava djeteta (članak 24.)
- poštene i pravične radne uvjete (članak 31.)
- zabranu rada djece (članak 32.)
- zdravstvenu zaštitu (članak 35.)
- zaštitu okoliša (članak 37.)
- zaštitu potrošača (članak 38.)
- pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje (članak 47.).

EU je na negativan utjecaj koji poslovne aktivnosti imaju na ljudska prava odgovorio na sljedeće načine:

- 2011. – strategija EU-a kojom se naglašava predanost provedbi vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima
- 2015. – Komisijin [pregled napretka koji je EU ostvario u pogledu provedbe vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima](#)
- 2017. – u [izvješću Agencije za temeljna prava](#), napisanom jasnim jezikom za opću javnost, preporučuje se izrada pregleda svih pravnih lijekova
- 2019. – Komisijin pregled napretka: [Društveno odgovorno poslovanje, odgovorno poslovno ponašanje te poslovanje i ljudska prava](#) (SWD(2019) 143)
- 2019. – [Agencija za temeljna prava – izvješće o pregledu slučajeva povrede ljudskih prava povezanih s poslovanjem koji su prijavljeni u EU-u i dostupnih pravnih lijekova](#)

■ Posljednji put ažurirano: 28/07/2020

Stranicu održava Europska komisija. Informacije na ovoj stranici ne odražavaju nužno službeno stajalište Europske komisije. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest koja se odnosi na propise za autorska prava za europske stranice.